Anul I Iunie 1933 No. 5

ŞCOALA BASARABEANĂ

Revistă de cultură pedagogică şi de apărarea intereselor
— învăţătoreşti —

— SUMAR: —

Nic. Dragomir . . . . . Orientarea profesională în şc. primară
Th. Inculeţ . . . . . Lupta basarabenilor pentru şcoala rom.
I. Ştefănescu . . . . . Glasul nostru
Ioan Cloabă . . . . . Învăţământul complementar
T. D. Periu . . . . . Religia şi învăţământul nostru primar
N. Spătaru . . . . . Şcoala basarabeană
Sabin Popescu-Lupu . . . Simple observaţii pedagogice
I. N. Chicu . . . . . La muncă, cu unire
C. Popa . . . . . Învăţătorul şi propaganda culturală
N. Spătaru . . . . . El a trecut (poezie)
Iosif Mareş . . . . . O iniţiativă lăudabilă
Şc. apl. „Cultura" . . . Lecţie practică de memorizare

Recenzii

Cărţi Conducerea de sine a clasei de R. Petre, recenz. de Spiru Vulcanu.
Reviste: Revista de filozofie, pedagogică experimentală, Ideia, Gazeta şcoalei, Cuvânt moldovenesc, Gorjanul.
Bibliografii. Note şi informaţiuni
Buletinul Asociaţiei. Necrolog.

Orientarea profesională în şcoala primară

De problema individualităţii stă legată o altă problemă practică, dar de pedagogie socială, aceea a orientărei profesionale.

Teoreticeşte mai mult, practic foarte puţin chestiunea se agită şi în lumea noastă românească S'au scris şi cărţi, s'au ţinut şi conferinţe, s'a experimentat şi s'au făcut şi unele începuturi simpatice.

Suntem precum se vede la început.

. . . . . .

Prin orientare profesioală, sau mai popular îndrumare profesională înţelegem acea preocupare metodică de a determina pe cineva să exercite în viaţă o profesiune potrivit structurei sale psihofizice. In acest scop se întreprinde o operă de cercetare a individualităţii acelei persoane, pentru a-i determina aptitudinele şi defectele atât din punct de vedere psihic, cât şi fizic. Trebue din capul locului de observat că nu e destul a descoperi într'un individ numai aptitudinile potrivite profesiunei recomandate, dar de a fi atent ca nu cumva să existe sub o formă sau alta defecte cari ar deveni în opera noastră de îndrumare nişte contra indicaţii puternice.

Aşa de pildă pentru profesiunea de învăţător nu e destul a ne convinge că persoana are o memorie puternică, înteligenţă vie, atenţie distributivă, dragoste pentru copii, sănătate evidentă, etc.; dar nu poate avea un picior mai scurt ca celălalt, ori nişte urechi desvoltate pe un alt plan de cât cel normal, ş. a. Acestea toate vor fi continui prilejuri, uneori de diminuare a autorităţii, motive de a vorbi prea des de învăţător, sau fie al. teori numai ocaziuni de distragere trecătoare în timpul lecţiunei

Ce poate face şcoala primară sub acest raport? Filozoficeşte, foarte mult lucru nu, căci la vârsta fragedă de 10-11-12 ani a absolventului de curs primar elementar nu s'a descoperit în întregime individualitatea lui, iar personalitatea abia se află la primele debuturi.

Totuşi fiindcă structura noastră socială cere chiar de la această vârstă o alegere mai mult sau mai puţin hotărâtă, şcoala primară se simte obligată a interveni.

E obligată a interveni nu atât din motive de idealism pedant, cât mai ales pentru că se crează adeseori conflicte grave

între hotărârile părinţilor, dorinţele copiilor şi realitate Pe de altă parte, nu rareori sunt cazurile, când hotărârea profesiunei e determinată de nişte mobile în totală contradicţie cu structura şi pregătirea copiilor Unii părinţi de pildă vor să facă pe copilul lor preot, pentru a rămâne moştenitorul utilajului gospodăresc, ori pentru a perpetua acelaş nume în localitatea în care a profesat tatăl, şi poate şi bunicul. Copiii în schimb doresc să se facă medici cu scopul de a câştiga mulţi bani, ori ofiţeri, fiindcă uniforma e frumoasă, sau chiar învăţători fiindcă le place să pună note, etc.

Atari considerente desigur nu pot fi decât păgubitoare sau chiar primejdioase, atât pentru copii cât mai ales pentru societate. Doar convenim cu toţii că aşezarea persoanelor văduvite de calităţi interioare, în posturi de înaltă respozabilitate este un act, care ne-a dus departe în situaţia în care suntem.

Şi atunci învăţătorul are chiar obligaţia de a stabili o concordie între alegerea profesiunei şi între construcţia psihofizică a absolventului.

Ce va avea de făcut învăţătorul în acest caz? Pe baza observaţiunilor, poate şi a experienţilor, din întreaga şcolaritate va stabili: a) aptitudinile şi defectele grave ale copilului, b) va pre-

T A B

de orientarea profesională a absolvenţilor cursului elementar anul ui .....

No. curent	Numele şi pronumele absolventului	Vârsta copilului la ..... lunie 193....	Ocupaţia părinţilor	Aptitudinile copilului		Defectele copilului	
				Psihice	Fizice	Psihice	Fizice
1	Cărăuş Vasile	11 ani 4 luni 10 zile	mama: casnică tatăl: fierar	văz f. fin. Atent conştiincios gust estetic memorie puternică	Plămâi să-ătoşi degete subţiri	—	Musculatură slabă
2	Stancu Vladimir	11 ani 2 luni 16 zile	mama: funcţionară tatăl: avocat	Rabdare multă. Ochiu fin. gust estetic F. bun desenator. Multă imaginaţie	—	Inclinaţii sp e furt. Nerecunoscător	Fizic debil

ciza felurile de profesiuni ce ar putea fi exercitate cu asemenea aptitudini şi defecte, şi aici va avea în vedere cazurile când părinţii sunt cu stare ori fără, c) va compara aptitudinile cerute de profesiunile alese de copii şi părinţi cu aptitudinele reale şi defectele evidente ale copiilor, d) va încerca, la sfârşit, împreună cu părinţii şi copiii *o determinare* armonică şi *sinceră* pentru anumită profesiune sau chiar categorie de profesiuni, în raport cu structura şi pregătirea copiilor. Aici învăţătorul va avea un rol extrem de important, atât în ce priveşte finetea procedurei, cât şi mai ales în ce priveşte durabilitatea convingerei celor interesaţi; va căuta în cazul unei discordanţe, să convingă pe părinţi şi copii nu numai arătând lipsa de aptitudini necesare pentru profesiunea aleasă, însă contra-indicată,—dar va încerca să schiţeze un tablou cât se poate de impresionant al vieţei nenorocite ce l-ar putea aştepta pe copil în viitor, în cazul unei greşite alegeri a meseriei.

Şi fiindcă e vorba de orientarea întregei clase dintr'o şcoală, propunem mai jos un tablou ce va rămâne la şcoală în arhivă, ca o mărturie oficială sau un viitor document, despre opera învăţătorului respectiv de îndrumarea profesională a seriilor de absolvenţi eşiţi în timpul lui. **N. Dragomir**

L O U

dela şcoala.....din.....seria

Alcătuit astăzi.....lunie 193..

PROFESIUNEA PROPUSĂ				Profesiunea la care s'a căzut de acord	OBSERVAŢIUNI
de copii cu motivele alegerei	de părinţi cu motivele propunerei	de şcoala pe baza aptitudinelor şi defectelor			
		In caz de bună stare materială a părinţilor	în caz de rea starea părinţilor		
Mecanic la moară fiindcă îi place să umble cu maşini.	Fierar, pentru a mosteni atelierul	—	Factor poştal Ceasornicar Pădurar Tipograf etc. profesiuni pentru cari nu se cer mari eforturi musculare.	Tipograf.	Părinţii au rămas încomplect convinşi copilul f. convins
Magistrat. Refuzat motivele	Ofiţer, Îi place uniforma	Arhitect Pictor Caricaturist Profesi de artă plastice	—	Studii speciale de arte frumoase.	—

Lupta basarabenilor pentru şcoala românească

Basarabia cea mai puţin aşteptată a fost cea dintâiu care a dat semnalul Unirii tuturor românilor.

Ori până la acest fericit eveniment, din cauză că a fost mai puţin aşteptată, Basarabia a fost şi cea mai neglijată din punct de vedere naţional.

Dacă fraţii din Transilvania şi Bucovina sub oblăduirile streine au avut şcoli româneşti, apoi în Basarabia rusească şcoala românească a lipsit cu desăvârşire. Mai mult de cât atât, fiind de aceiaşi religie ortodoxă şi întrebuinţând aceiaşi chiriliţă în cărţile bisericeşti, ruşii căutau să izgonească limba românească până şi din biserici în favoarea celei sloveneşti.

Sistemului şcolar rusesc deznaţionalizător, basarabenii la început îi opun rezistenţă pasivă prin învăţarea slovei româneşti în familii, în lipsă de cărţi, practicând în largă măsură copierea, ca în timpurile dinaintea inventării tiparului. Dela răposatul părinte am moştenit un asemenea caiet, datând dela 1870, în care sunt copiate cu mâna sa în chiriliţă poemele: Piram şi Tisbe, Echo cu Narcis, mai multe fabule, rugăciuni etc. româneşti.

După prima revoluţie rusească din 1905, moldovenii basarabeni ies şi ei din rezistenţa pasivă, anunţând justele lor revendicări naţionale, în primul rând ridicând glasul pentru şcoli româneşti în Basarabia. Cea mai dârză luptă în acest senz au dus-o intelectualii grupaţi în jurul gazetei istorice „Basarabia“ Gazeta apare cu antete peste întreaga pagină: *Noi vrem şcoli moldoveneşti*, pentru care fapt fusese confiscată şi suspendată. In aceiaşi gazetă şi-au spus doleanţele şi ţaranii basarabeni. Iată cum descrie şcoala rusească din Basarabia săteanul V. Lungu, din satul Călugăru, jud Bălţi:

„Părinţii mei m'o dat la şcoala rusească, că moldovenească nu era. Aşa era socoteala ucitelui: a făcut o lopăţică de lemn şi era scris deasupra lopeţelei „4“: care a vorbi moldoveneşte, să-i deie 4 lovituri de palmă. Si am primit multe lovituri şi tot nu am mai învăţat ruseşte, şedeam în şcoală ca muţii. Molitfele am învăţat: Vo imea Otţa, Boje Milostiv. Otcenaş, Veruiu şi deatuncea zic dimineaţa şi seara, de când zic acestea cuvinte

naintea Sf. icoane, apoi gându umblă cine ştie unde. Apoi eu gândesc că această rugăciune nu mai este primită înaintea lui Dumnezeu. Şi încă iacă ce: eu am copchii şi de mititei îi învăţ tot aşa, că altminterlea moldoveneşte rugăciuni nu ştiu." Se termină această scrisoare cu rugămintea de a interveni „pentru ca să deschidă stăpânirea noastră şcoli pe limba moldovenească".

Pentru introducerea limbii româneşti în şcoli, luptă însişi elevii, cum a fost cazul elevilor Seminarului Teologic din Chişinău, cari încă din 1906 am cerut şi am obţinut introducerea limbii româneşti ca obiect, atât la seminar, cât şi la şcoala Eparhială de fete. Colegul nostru de şcoală, elevul aceluiaş seminar, faima ţării de mai târziu, nemuritorul poet Alex. Mateevici de pe banca şcolară (Februarie 1907) prevesteşte venirea zorilor Unirii :

Eu cânt, căci văd că ele vin,
Aceste zile de senin...
Şi glasul ,vieţii ascultând
Venirea zorilor eu cânt

Tot pe acele vremuri învăţătorul Gheorghe Druţă îşi ia îndrăzneala să organizeze serbări şcolare cu recitări, cântece şi chiar piese de teatru româneşti, iar autorul acestor rânduri, în calitate de teolog, apare cu predici româneşti în bisericele Chişinăului.

Sub acea apăsătoare oblăduire streină, lăsaţi în voia soartei şi bunului plac a cotropitorilor, prin instinctul înăscut, care nu lasă ca sângele să se prefacă în apă, am luptat şi ne am menţinut obârşia, dând românismului un poet de prin rang, care după Sion din nou a cântat „Limba noastră" în minunate versuri, fără a recurge la vre-un neologism, ci curat în dialectul nostru moldovenesc basarabean. Astăzi în al 15-lea an după Unire cu drept cuvânt se spune, că şcoala românească mai mult a făcut în Basarabia în acest scurt răstimp, de cât cea rusească într'un secol întreg.

Deaceia să păstrăm şi să apărăm şcoala românească în Basarabia. Nici un considerent bugetar nu e deajuns pentru reducerea numărului şcolilor în Basarabia.

Lumină, mai multă lumină, după cuvântul lui Goethe, c' prea mult, un secol întreg, a domnit întunerecul în provir noastră.

Th. Inculeţ.

Glasul nostru.

Cine-l aude?

Cine-şi mai pierde vremea ca din noianul tipăriturilor noastre profesionale să descifreze neajunsurile ce ne mistuie?

Cine—afară de oropsiţii breslaşi ai învăţământului — mai deschide măcar în silă o gazetă în care desnădejdile noastre — desnădejdile şcoalei sunt imprimate cu litere însângerate?..

S'au plictisit, s'au desgustat atotputernicii. In miopia lor crasă, obezii tuturor cramponarilor de putere nu mai găsesc şcoala, care le-a îndrumat primii paşi ai vieţii.

Glasul nostru — glasul îndreptăţitelor noastre revendicări le-a răsunat în urechi de atâtea ori... Il cunosc... E acelaş de ani şi ani!

Hohotesc cinicii şi impostorii: „E glasul întârziaţilor vremii, cari mai cred încă în misticismul, în imanenţa dreptăţii"...

Naivii de noi!..

Dar n'aţi văzut perindându-se pe la ministere mulţi dintre aleşii naţiunii, dintre oamenii nădejdilor noastre?

In glasul lor n'aţi auzit răsunând ecoul sfintei noastre dreptăţi?

Şi cu toate acestea au fost de partea noastră până au ajuns...

Ah, spuma iubirii lor!.. Şi actoricescul lor meşteşug...

Revendicările noastre i-a înălţat, pentrucă apoi să le renege trimiţându-ne după dreptate în fundul mării.

Destul cu jocul acesta!

Ce floare mai frumoasă decât aceasta a purtat mai usurători spini?

Ne-a costat prea amare decepţii, dar ne-a indicat şi calea prin care „vom cuceri" dreptatea.

O vom cuceri, căci vremuri aspre au învolburat înţelesul multor lucruri şi loviturile date în plin şcoalei ne-au ascuţit du-erile, ne au oţelit puterile.

Jelanii nu trebuie să mai răsune de nicăiri. Ele ne-au mo-', ne-au irosit forţele.

Românul posedă simţimântul curajului şi al realităţilor.

Vestigiile slavismului visător şi pasiv trebuesc scuturate. esc, descurajează, destramă.

Bigantinismului tuturor fanarurilor politice gureşe, dar putregăioase, îi vom opune inexpugnabila cetate a Asociaţiei. Vremelnicia făţarnicilor şi laşilor se va cutremura în faţa tăriei dreptăţii noastre.

Le vom impune respectarea drepturilor, prin cari şcoala şi însăşi naţiunea viează.

Dar pentru a isbândi, glasurile noastre trebuie să se împletească strâns în unul singur, pentrucă prin alesul nostru să capete volburare de vifor şi bubuit de tunet.

Aceasta e cheea tuturor socotelilor.

In organizaţia noastră profesională să fie perfectă solioaritate, ordine şi disciplină.

In casa noastră nu vom îngădui să se furişeze agenţii desrămării.

Organizaţi, disciplinaţi şi solidari să aşteptăm lozinca.

Şi când va tuna cuvântul celui ales, se vor clătina toţi acei ce cred că pot să ne nesocotească.

I. Ştefănescu, înv.

Cărţile cele mai folositoare sunt acelea cărora cetitorii adaogă şi ei ceva la cuprins. Cărţile dau sâmburi de adevăr, dar cugetarea cetitorilor le lărgeşte înţelesul, îndreaptă ceace li se pare greşit şi întăresc prin gândirea lor proprie, părţile slabe ale cărţilor.

VOLTAIRE

Invăţământul complementar.

Invăţământul supra — primar sau complementar — cum ne-am deprins să-l numim — este socotit astăzi aproape de toţi, până şi de cei ce stau în fruntea treburilor şcolare, ca inexistent.

Insuşi D-l P. Andrei, Subsecretarul de stat dela departamentul Instr. publice, în declaraţiile făcută presei după întoarcerea D-sale din inspecţiile inopinate făcute şcoalelor din Moldova şi sudul Basarabiei, a spus că învăţământul complementar e o simplă iluzie.

După cum vedem, însăşi autoritatea şcolară superioară confirmă cele spuse şi scrise în diferite ziare şi reviste profesionale despre acest învăţământ.

Oare care să fie cauzele pentru care învăţământul complementar nu şi-a ajuns scopul propus de legiuitor?

A fost oare introdus prea de vreme în România, poporul n'a fost destul de bine pregătit pentru a-i înţelege rostul, sau că n'a fost dela început destul de bine organizat, pentru a răspunde unei necesităţi sociale impuse de împrejurări?

In privinţa timpului, nu putem spune că a fost introdus prea de vreme, deoarece în ţările vecine cu noi el datează de mai mulţi ani. Şi — după întroducerea celor două mari reforme: votul universal şi reforma agrară — nu mai puteam rămâne cu un învăţământ teoretic, mărginit numai la cele 4 clase primare; ne trebuia o şcoală mai complectă, mai desvoltată, bazată pe experienţe, pe un învăţământ practic utilitar.

Poporul nostru, însă, cu marele număr de analfabeţi ce-i avem, n'a înţeles pe deplin rostul acestor cursuri complementare, după cum nu l-a înţeles îndeajuns până azi nici pe cel al învăţământului cu 4 clase primare. Dovezi în această privinţă avem destule.

Dacă, în decursul veacurilor, învăţământul primar elementar ar fi fost răspândit pe o scară şi mai întinsă în masele mari ale poporului, dacă procentul de absolvenţi ai cursului primar inferior ar fi fost mai mare decât acel pe care l-am avut şi-l avem şi azi, sunt sigur că învăţământul complementar ar fi fost altfel privit şi i s'ar fi dat o altă atenţiune decât acea ce i se dă azi, când pe multe locuri nu e socotit decât ca o nouă pacoste pe capul bieţilor locuitori.

Un alt motiv—însă—poate cu mult mai puternic decât cele expuse mai sus—a făcut ca învățământul primar complementar să nu-și atingă scopul, ba să ajungă a fi dezavuat chiar de cei ce la început îl îmbrățișaseră cu căldură.

N'a fost organizat conform cerințelor metodice și nici n'a fost aplicat în vederile principiilor stabilite de legiuitor.

Acest învățământ supra-primar sau complementar, trebuia să urmărească scopul de a întări și complecta cultura generală a elevilor, dându le și o pregătire specială pentru una din îndeletnicirile practice: agricultura, meseriile, sau comerțul.

Ori ce s'a întâmplat?

S'au deschis pe lângă unele școale cursuri complementare cu caracter industrial, fără ca să existe un atelier măcar, unde elevii să poată lucra, să poată pune în practică cunoștințele de interes utilitar, potrivit regiunii, Multora dintre atelierele înființate nu li s'au dat unelte și nici materialul de lucru necesar.

Pe multe locuri—din spirit de economie bugetară—s'au suprimat și posturile de maestri ce mai existau, așa că învățământul complementar s'a redus iarăși la memorarea de cunoștințe, la învățământul teoretic de altă dată.

La alcătuirea programei pentru învățământul teoretic, deasemeni nu s'a avut în vedere capacitatea de muncă a elevilor și nici nu s'a procedat la o bună alegere a materiei de învățământ. In manuale se găsesc bucăți, ce nu contribuie aproape cu nimic la desvoltarea interesului și nici la pregătirea elevului pentru viața socială de mai târziu.

La școalele complementare cu caracter agricol lucrurile s'au petrecut aproape la fel.

Câmpul de experiență, s'au terenul pe care urma să se predea în mod practic cunoștințele agricole necesare unui bun gospodar, sau bun agricultor, se găsea la 6—10 km. depărtare de sat, așacă învățătorul — după ce și termina orele de lecții — cu greu se mai putea îndrepta cu elevii spre acel loc.

Aceste terenuri, din cauza depărtării prea mari de școală au fost în mare parte arendate de către Comitetele școlare sătenilor, fără ca ele să poată servi la îndrumarea și perfecționarea spre o cultură rațională a pământului.

Din această cauză, caşi din multe altele, satele noastre au rămas foarte înapoiate în această privință. Producția agricolă scade din ce în ce mai mult, fiindcă țăranului, pe lângă că-i

ipsește capitalul și uneltele de muncă, îi mai lipsesc și cunoștințele necesare, pentru ca pământul să poată da maximum de roadă.

In unele centre s'au înființat și cursuri complementare cu caracter comercial, fără ca în acea comună să existe măcar o bancă sau cooperativă, unde elevii să pună în practică cunoștințele de contabilitate căpătate în școală.

Pentru ca acest învățământ să complecteze acea mare lipsă ce se simte în pregătirea culturală și socială a poporului românesc, trebuie — cred — mai întâiu bine organizat, în nici un caz însă desființat. Cursurile complementare să funcționeze pe lângă școalele din centrele mari, unde să se deschidă ateliere, în care să se predea meseriile potrivite regiunii.

Acolo unde școalele n'au terenuri în apropiere, să se exproprieze de către stat, pentru drept de utilitate publică, unul sau două hectare de pământ, unde să se înființeze adevărate câmpuri de experiență agricolă.

Elevilor absolvenți a 7 clase primare, pentru a i atrage la școală să li se creeze oarecari avantagii: reducerea anilor serviciului militar, caşi absolvenților școalelor de ucenici, cari — de fapt — n'au o cultură și nici o pregătire mai mare decât a celor ce termină învățământul primar complect; să fie preferați în slujbele comunale; să li se dea premii acelor ce reușesc a înjgheba cele mai bune gospodării rurale în comună; să li se dea mijloace pentru a se deplasa și în satele vecine, pentru a propovădui printre săteni dragostea către o muncă cât mai rațională a pământului.

In felul acesta, cred că se va ajunge ca învățământul complementar să nu mai fie o povară pentru săteni și nici steril în rezultate.

Accentuez însă, că toată grija noastră trebuie dată în primul rând învățământului elementar, sau școalei primare cu 4 clase, fără care învățământul complementar va merge totdeauna șchiopătând.

I. Cioabă

Religia şi învăţământul nostru primar

Educaţia morală ocupă locul de frunte în pedagogia modernă. S'a scris mult asupra acestui important factor din viaţa individului şi a societăţii — moralitatea — şi vedem totuşi că în zilele noastre aproape nu există. Pe noi, ca educatori, ne preocupă aceasta în cel mai înalt grad. Avem în mâinile noastre pe viitorii membri ai societăţii, cu menirea să-i facem oameni, demni de acest nume. Nu trebue, prin urmare, să neglijăm moralitatea ci să căutăm să le-o sădim în suflet cu cea mai mare îngrijire, spre a fi la fel cu sămânţa căzută în pământ bun, din parabola semănătorului şi să şi dea rodul său. Societatea de astăzi ne dovedeşte că nu a dat roade această sămânţă. Cine nu-i bun? Sămânţa sau terenul? Sămânţa e bună; poate să dea roade. Terenul însă nu-i pregătit în prealabil.

Pentru a putea sădi moralitatea în sufletul uman, spre a-i adăuga această notă dumnezeiască, e nevoe să fie pregătit. In scepticismul şi egoismul de astăzi, nu se va putea face nimic. Sufletul rămâne închis, îngust, inapt de a primi această notă, care implică în sine o lărgire a lui. Trebue deci o pregătire. Această pregătire o face religia. Morala fără religie nu se poate concepe.

La început a fost religia şi apoi morala. Religia, acest sentiment adânc înrădăcinat în sufletul omenesc, trebue desvoltată. Toate popoarele, din orice timpuri, şi au avut religia lor. Toate popoarele, dela cele mai înapoiate triburi sălbatice, şi-au închipuit o fiinţă supremă, atotputernică, care coordonează întreaga activitate cosmică şi deci dispune şi de actele omului. Iată dar, că sentimentul religios este adânc înrădăcinat în om!

Sunt însă timpuri de criză în omenire, când preocupări de alt ordin vin a înăbuşi acest înalt sentiment uman. Intr'o atare epocă ne găsim astăzi şi consecinţa o vedem: criza morală. Pentru a face să dispară această criză morală, să reînoim în sufletul uman sentimentul religios.

In şcoala primară, programa noastră analitică prevede 2 ore de religie pe săptămână. Faţă de importanţa acestui obiect de învăţământ, poate că aceste 2 ore nu sunt suficiente.

Totuşi, în acest scurt timp s'ar putea face mult, dacă cel ce predă religia ar fi însuşi un adânc cunoscător în materie şi

mai ales, dacă s'ar arăta pe deplin convins de ceeace are de făcut în această direcțiune.

Măsura luată de M. I. P., în de comun acord cu Sf. Sinod, de a se preda religia de către preoți, este salutară. Preotul, desigur, este cel mai indicat a preda acest obiect, el fiind întruchiparea credinței în Dumnezeu. Să caute însă, ca atunci când apare în fața micilor copilași, spre a le deschide tainicele porți ale sufletului, ce dau posibilitatea de a vedea puterea, măreția și bunătatea lui Dumnezeu, el însuși să fie un sfânt. Intreaga-i făptură să radieze bunătate, milă și *convingere*.

Sufletele copiilor vor fi atunci larg deschise, spre a primi temeinic această înaltă învățătură.

Propunătorul să facă ca religia să prindă adânci rădăcini în sufletul copiilor, spre a nu fi mai târziu înăbușită de alte griji mărunte.

Iar atunci, când omul va fi convins că există o ființă supremă, atotputernică și atotștiutoare, care-i urmărește acțiunile, va fi măsurat în faptele sale! Va face numai ceeace știe că-i place lui Dumnezeu și va evita ceeace nu-i place. Va fi bun, milos, nu va înșela pe alții, va ajuta pe cei nenorociți— va fi un om moral.

Așa dar, pentru a întrona moralitatea, să dăm cea mai mare atenție religiei, încă din școala primară, căci acolo avem sufletele mai curate.

T. D. Perju.

CUGETARI.

Trebue să ai răbdare cu tine însuți și să nu desnădăjdueşti niciodată.

FÉNELON.

Acela care face totdeauna ce vrea, nu face totdeauna ce trebue.

Munca umple viața și o face să rodească, te simți trăind și ești fericit în atotputernicia ei.

MONSENIORUL LANDRIOT.

Şcoala basarabeană

Este bine să se numească aşa. Şi pentru motivul că astăzi se ventelează ideia şcoalei în caracter local. Dar mai ales pentru faptul că acest nume caracterizează o anumită stare de lucruri.

In mod normal, Basarabia are nevoie urgentă de ridicarea nivelului cultural în masa ţărănimei şi chiar al orăşenilor. Această imperioasă necesitate a trebuit să vină ca un corectiv al timpurilor de subjugare, când moldovanul de pe aceste plaiuri sau n'avea şcoală în satul lui, sau în cel mai bun caz, era silit să înveţe o limbă străină.

Astăzi numărul şcoalelor primare din fiecare comună, cu numărul posturilor din fiecare sat şi cătun, numărul atât de mare al învăţătorilor, precum şi sacrificiile bugetare pentru acoperirea tuturor cheltuielelor, fac ca să fim îndreptăţiţi atunci, când spunem, că din punct de vedere local, o nouă eră se răsfrânge în sufletele populaţiei de aici prin porţile larg deschise a şcoalei basarabene.

Dar rezultatele la care s'a ajuns până acum în desfăşorarea energiei depusă de înţelepciunea timpurilor de azi, sunt concludente şi ele nu ne pot spune decât un al doilea adevăr pentru numele propriu al şcoalei basarabene. Un adevăr atât de ferm, atât de scump pentru noi şi anume: avem şcoală în limba noastră.

Căci un plan perfect studiat şi cu puteri materiale nelimitate nu şi-ar fi găsit realizarea tot atât de perfectă într'un mediu neprielnic. Cu atât mai mult nu s'ar fi putut înfăptui, cum nu s'a înfăptuit pe timpuri, acapararea conştiinţei omeneşti odată cu subjugarea fizică a unui popor. Acea schimbare a structurei în materialul atât de rigid, cum este conştiinţa, nu se produce uşor sub presiunea voinţei nedrepte şi al veacurilor.

Cu alte cuvinte, nici o raţiune şi nici o stăruinţă n'ar fi putut să contribuie la rezultatele şcoalei basarabene, dacă în sufletele copiilor n'ar fi fost acea depunere şi acea putere naţională.

Nici o poezie n'ar fi fost spusă cu atâtă dragoste şi cu atâta înţelepciune. Nici un cântec n'ar fi fost redat cu atâta

duioşie şi simţ. Nici un fragment din istorie şi nici o lecţie de geografie n'ar fi fost învăţate cu atâta interes.

Mai trebuieşte oare de pecizat că îndemnul pentru această şcoală nu rezultă numai din stăruinţa elevilor ci izvoreşte mai ales din iubirea faţă de şcoală, faţă de acele poezii, cântul. fragmente de istorie şi lecţii de geografie, care toate la un loc formează viaţa proprie a copilului?

Aşa dar, de cincisprezece ani pe pământurile Basarabiei funcţionează o şcoală, care nu poate să fie altă, decât şcoala basarabească, ea având două caracteristice:

a) grijă sămănătorului de-a arunca o sămânţă deosebit de curată şi

b) solul virgin şi dornic de acea hrană, care este cuvântul strămoşesc, poezia proprie, cântecul înţeles, doina suferinţelor trăite şi poveştile cu Făt-Frumos şi Ileana Cosânzeana.

N. Spătaru

Vederi din Basarabia

Mănăstirea Saharna

Simple observaţii pedagogice

(Dintr'un carnet de notări)

Vorbirea

E de remarcat specificul copiilor moldoveni până la o anumită vârstă, opt — nouă ani, când vorbesc foarte puţin, mai ales cu acei pe care nu-i iubesc, sau nu-i cunosc în de aproape. Lucrează, execută un ordin, însă tac. Dacă nu ştiu, nu cer lămuriri Fac atât cât se pricep şi cât au înţeles.

Aceasta nu denotă lipsa de interes, fiindcă, dacă nu vorbesc educatorului, ei vorbesc colegilor, cărora le cer lămuriri.

Toate acestea se datoresc spiritului de besnă socială şi familiară a satelor. Educatorii trebue să procedeze cu mult tact spre a — le căpăta încrederea, ceeace însemnează: descleştarea dinţilor, a vorbei închise

Deprinderile

Bunele sau relele deprinderi se capătă, cele dintâiu, cu greutate şi prin muncă îndelungată, perseverenţă şi continuă observaţiune şi observare, cele de al doilea, spontan, inconştient şi cu mare uşurinţă, fără măcar să aibă în gând copilul la ceeace câştigă în patrimoniul său sufletesc, pierzând.

Deprinderile bune, în familie se capătă pe îndelete şi uşor dacă e mai e şi un mediu (social imediat) tot aşa de ales, dar în şcoală deprinderile capătă ceva din rigiditatea conştiinţei, din asperităţile sancţiunilor odată, de două ori, până ce copilul e în deajuns familiarizat cu un act necesar educaţiei, zilei şi nevoilor noastre.

O bună deprindere trebue însă dusă până la complecta sa întrare în viaţă, în obiceiurile de toate zilele, creind ceva absolut indispensabil existenţei, chiar dacă uneori educatorul trebue prin orice mijloc, să sfârpească vechile apucături.

Pentru asta, ochiul său trebue să fie veşnic deschis în a vedea, a îndruma pe calea bunelor deprinderi, spre a domina pe cele rele, care vin singure, susţinute doar de plăcerea naturală cu care Creatorul a înzestrat manifestarea inconştientă a răului din firea vieţii omeneşti pornită spre pervertire şi păcat.

Pedepsele

1. Să fie totdeauna drepte spre a şi avea efectul pedagogic.
2. Să fie totdeauna la timp.
3. Să nu fie nimic trecut cu vederea. Pentru cel mai neînsemnat lucru prost făcut, să fie şi pedeapsa proporţinnal intenţiei şi gravităţii, până la crearea deprinderilor.
4. In felul acesta în cel mai scurt timp, aproape nu mai e nevoe de pedepse.

Activitatea regulată a şcolarului

E un obicei la poporul nostru: a-şi da câte un copil la şcoală, mai mic de cât vârsta potrivită şcolarităţii. Desigur părintele îşi are socotelile lui, gândind că feciorul mai repede va termina şcoala şi-i va fi liber pentru ajutorare la câmp; dar pentru educator lucrurile în majoritatea cazurilor au alt mers: Aceşti copii, fiind prea mici, desigur nu sunt puşi unei munci sistematice. Ei sunt lăsaţi în voia soartei, acolo într'un fund de clasă, pentru a mai deprinde, cum zic părinţii.

Da. Şi copilul deprinde: Să nu lucreze, să n'aibă o activitate regulată, să înregistreze prima noţiune despre şcoala sa ca de ceva plictisitor, mort, căci e silit să stea frumos în colţul său, ceeace i-o greşală de neiertat pentru educator şi părinţi, fiindcă în anul următor când alevul trebue să vie regulat la şcoală, acest elev are o deprindere de vagabondaj şcolar, cu care educatorul trebue să lupte spre ai creea deprinderea regularităţii, şi-a muncii sistematizate.

Iată de ce elevii trebue primiţi la şcoală numai atunci când se poate începe cu ei activitatea regulată a şcolarităţii accesibilă vârstei, după legile ţării, dictate de legile ştiinţei şi natură.

Sabin Popescu-Lupu

Ianuarie 1932.

La muncă cu Unire

„Să lucrăm necontenit cu gând curat pentru desvoltarea tot mai largă a culturii neamului; să nu cruţăm nici timp, nici muncă, pentru a cunoaşte cât mai amănunţit istoria lui, călăuză nepreţuită pentru a ne cunoaşte pe noi înşine, să cultivăm, să păstrăm cu sfinţenie şi gelozie limba noastră, să ne îndeletnicim a-i da în scrierile noastre şi învorbire chipul cel mai curat, să ne ferim de străinismele,în locul cărora vom găsi în bogata comoară a limbii, vorbei româneşti. Lucrând astfel nu numaă facem o operă de cultură, împlinim şi un act de patriotism".

FERDINAND I (1905).

Un factor primordial care face, ca un popor să stea cât mai sus, pe o treaptă de cultură, în domeniul tuturor progrese, lor, este desigur o muncă bine chibzuită şi organizată de către —omul—dotat cu spirit superior de conducere, ideal şi naţionalism.

Imprejurul ori căror reforme, de orice natură, la bază stă un principiu al muncii bine coordonat şi sistematizat.

Personalităţile cari au atins apogeul înălţimii lor, în ochii umanităţii, au fost numai acei, cari au sacrificat puterea lor fizică şi intelectuală, dorinţei de a-şi înălţa neamul lor cât mai sus, încălziţi fiind de flacăra sfântă a patriotismului.

Exemple mari din decursul veacurilor avem nenumărate. Marii pedagogi ai umanităţii ca: Pestalozzi, prin activitatea sa prodigioasă pe tărâmul pedagogic, s'a înălţat numai prin muncă dând cărţi în mâna poporului pline de învăţături simple şi bune pentru creşterea copiilor.

Activitatea sa la Stans, Neuhov, Burgdorf, Yuerdon a întrat adânc în sufletul tuturor generaţiilor.

Comenius, Jean Jacques Rousseau, Kant etc. s'au înălţat numai prin desfăşurarea unei munci titanice pentru binele omenirii.

Reformatorii noştri şi bărbaţii de stat tot numai prin muncă s'au manifestat.

Marele patriot Tache Ionescu, în timpul ministerului său la instrucţiune, a produs schimbări radicale în viaţa poporului prin reforma învăţământului primar, secundar şi superior din 1893.

numai datorită elocinţei sale şi verbul de a combate pe unii rutinaţi ce se găseau în parlament.

Spiru Haret, ocrotitorul învăţătorimii române şi marele pedagog naţional — 1903—1912, a ajuns să schimbe şcoala prin o muncă feroce, călăuzit de marele ideal naţional.

Drumul ce l-au străbătut ei a fost necurăţit şi spinos, dar prin puterea de muncă, iubirea de neam şi patrie, au învins.

Spiritul de jertfă al acestor figuri mari să ne servească de exemplu nouă, generaţiilor tinere.

Astăzi mai mult ca oricând ni se cere mai multă jertfă pentru a continua opera începută de înaintaşii noştri. Şi aceasta o vom putea realiza numai atunci când stimulentul muncii şi al unirii noastre se va cristaliza şi îngrădi sufleteşte între învăţători.

Să lucrăm cu mult suflet, mână în mână şi să nu uităm că în sufletul poporului nostru găsim comorile cele mai valoroase.

Cu acest număr, de revistă, inaugurăm o nouă muncă şi propagangă de cultură şi solidarizare, deci să ne strângem rândurile pentru a o susţine moral şi material şi colaborând cu articole în sensul specializării noastre învăţătoreşti, reamintindune de vorbele lui Ioan Heiliade Rădulescă, părintele literaturei române:

„Scrieţi băieţi da numai scrieţi, să nu rămânem mai pre jos de alţii, etc.

Sperăm în tot sprijinul şi concursul bunilor români şi iubitorilor de cultură.

Cu Dumnezeu înainte!

Ioan N. Chicu.
învăţător

Banii nu aduc învăţătură, dar învăţătura aduce bani; căci mulţumirea minţii întrece pe a trupului.

Nu-i omul niciodată bătrân, când e vorba de învăţătură.

ZICĂTORI POPULARE.

Invăţătorul şi propaganda culturală.

Propaganda culturală desfăşurată fără întrerupere şi pe toate meleagurile Moldovei noastre de către „Astra Basarabiei", face din aceasta o puternică instituţiune naţională.

La înfăptuirea acestei propagande contribue şi învăţătorii nu din interese materiale sau din îndatoriri impuse de legi, ci din sentimentul naţional, bine lămurit, care-i îndeamnă să activeze acolo unde palpită o inimă românească.

Astra Basarabiei preţueşte, în toată valoarea ei şi în toate ocaziunile, acest ajutor. Citez din „Cuvântul Moldovenesc" No.25 acest an, rândurile următoare datorite d-lui Consilier de Curte, Eugen Ionescu Darzău — Ion Dârzu — pentru a se vedea atmosfera luminoasă şi adânc înţelegătoare în care suntem văzuţi de conducătorii „Astrei Basarabiei" :

„Nu-i cămin, din cele peste 300 ale Astrei, şi din celelalte câte mai există în Basarabia, care să nu fie condus, sau în comitetul căruia să nu intre, — să nu-şi facă o datorie şi o mândrie şi o cinste să intre, — cel puţin un învăţător din satul respectiv.

Nu-i mişcare cultură naţională, de consolidare şi înfrăţire în care învăţătorii provinciei noastre să nu fie în frunte, dacă nu chiar să nu fie ei promotorii

Prost plătiţi, cu salarii neprimite la timp, trăind în case nehigienice, în sate în cari binefacerile civilizaţiei încă n'au ajuns, muncind în „săli de clasă" improvizate de multe ori în locuinţe ţărăneşti, neîncăpătoare, fără lumină şi fără aer, luptând cu neîncrederea săteanului în binefacerea cărţii şi, de atâtea ori, cu reaua voinţă a autorităţilor săteşti, dacă nu şi ale celor mai înalte; fără contract regulat şi permanent cu centrele de cultură pentru că poşta rurală se face neregulat şi prost şi pentru că mijloacele băneşti nu permit aceasta.

Ce-i îndeamnă ? Ce-i face să-şi uite propriile lipsuri şi necazuri, pentru a se pune în slujba celor mulţi şi slabi ? De unde şi trag puterea, mereu proaspătă, de a lumina şi copii şi părinţi ? De a fi semănătorii ideilor sănătoase? De a fi îndrumatorii pe căile înălţării ?

Admirabilii fii ai poporului nostru, muncitor, răbdător, bun,

optimist, priceput şi darnic, — ei au în plămada lor sufletească tot ce se cere unui apostol. Ei sunt mândria şi nădejdea satelor noastre, şi deci ai ţării şi neamului nostru. Şi pe umerii lor se razemă prezentul. Calitatea viitorului neamului nostru depinde, în cea mai largă măsură, numai de ei.

Să avem încredere. Semănătorii de lumină, aceşti mucenici ai vremei de astăzi, cei mai mulţi adevăraţi eroi ai timpului de pace, sunt în Basarabia mai mult decât în oricare provincie a ţării, vrednicii de toată lauda, dar şi de toată atenţia şi solicitudinea.

Condiţiunile şi împrejurările din Basarabia sunt cu totul altele decât cele din celelalte provincii.

Noi ne facem datoria, cu fiecare număr al ziarului, să-i scoatem din anonimatul lor, să le punem în lumină munca, să le încurajăm strădania. Scrisul nostru va rămâne ca o arhivă în care s'au înregistrat năzuinţele de mai bine ale celor mai modeşti, dar mai vrednici fii ai poporului român, învăţătorii".

Aprecierile acestea ne măgulesc şi ne încurajează. Astra să fie sigură că va găsi în noi, învăţătorii, pioni tot mai înflăcăraţi.

C. Popa
învăţător

Primăria Municipiului Chişinău

El a trecut...

Trecea pe drum; şi l-am văzut,
Cu ochii stinşi şi-un dor pierdut;
Era'n cârpeli şi-acoperit
Pe cap c'un petec învechit.

Un om străin, un om strivit,
Un cerşetor fără sfârşit;
Un chip într'un suman suriu
Sub cerul nostru azuriu.

O clipă 'n drum de ce n'a plâns?
De-ar fi cerut de-ar fi pretins...
La uşă stau cu mâna 'n sus
Şi alţi săraci... Dar el s'a dus...

Dece n'a stat? Nu-e sărac?
Şi casa noastră n'are prag?
Un petec ros, un ban cerşit,
O milă ruptă — n'a vroit.

El a trecut pe drumul lat.
In pragul nostru ne-a lăsat
Să cerem milă, să cerşim,
La uşa noastră noi să fim.

N. Spătaru

O iniţiativă lăudabilă.

Cu prilejul zilei de 25 Maiu a. c. „Ziua Eroilor" comuna Costuleni din jud. Lăpuşna a trăit momente de înălţare sufletească.

Serviciul divin a fost săvârşit de vrednicul păstor Iconom Stavrofor Vighentie Guma, parohul respectiv, răspunsurile au fost date de corul bisericesc, de sub conducerea inimosului cântăreţ Vladimir Dahnovici.

După săvârşirea serviciului divin, enoriaşii în frunte cu neobositul director al şcoalei primare Costuleni, D-l Nicolaie Ivanov, ofiţer de rezervă, împreună cu membrii corpului didactic local şi autorităţile omunale s'au îndreptat către cimitirul sătului.

Aci, după pomenirea eroilor din această comună, D-l Nicolaie Ivanov, în calitate de ofiţer de rezervă, a ţinut o înflăcărată cuvântare, arătând în ordinea cronologică, faptele istorice ale neamului, scoţând în evidenţă marea însemnătate a zilei.

A rostit în acest sens şi D-l Traian Tudoran, notarul comunei, o cuvântare bine simţită.

Seria cuvântărilor a fost încheiată prin memorabila cuvântare a ilustrului Paroh, care a vorbit cu atâta însufleţire, încât a smuls lacrămii fierbinţi din ochii văduvelor, orfanilor şi întregei asistenţe.

Sf. Sa, încheind. cere de urgenţă constituirea unui comitet de iniţiativă pentru strângerea fondurilor necesare ridicării unui monument în amintirea eroilor aceste comuni, căzuţi pe câmpul de luptă.

Comitetul a fost constituit sub preşedinţia Sf. Sale, lansând o listă de subscripţie benevolă, începând cu D-l Preşedinte, înscriindu-se cu suma de 500 lei, vărsând o bună parte din ei.

In mai puţin de 15 minute s'a strâns suma de 1500 lei, fapt ce dovedeşte tragerea de inimă ce o au pentru înfăptuirea cât mai neîntârziat a acestui măreţ plan.

Cinste se cuvine iniţiatorilor acestei frumoase idei şi dorim ca asemenea iniţiative să se întindă cât mai mult şi în celelalte sate basarabene, locuitorii de aici dând prin aceasta dovadă că ştiu să-şi arate şi ei recunoştinţa faţă de cei ce au luptat pentru apărarea pământului, legii şi credinţei strămoşeşti.

Iosif Gr. Mareş.

SC. PRIMARĂ DE APLICAȚIE
„CULTURA"
de pe lângă șc. normala de învățători din Chișinău.
Clasa III

Iunie 1933
Propunător:
Învățător cl. III

Lecție model

Obiectul. Memorizarea.

Subiectul { Lecția recapitulativă: *„Din război"*.
Lecția progresivă: *Inmormântarea lui Ștefan* (poezie descriptivă)

Material didactic: a) un tablou cu înmormântarea lui Ștefan
b) imaginea din cartea școlarilor.

Plan semidesvoltat.

Lecția recapitulativă

Ce poezie avem de recitat pe astăzi? Se recită de către 2-3 școlari (buni, slabi și mediocri).

Ce vrea să spună poetul în poezia „Din război"?.

Ideea centrală: Fiindcă Românii au luptat cu dreptate și s'au rugat cu credință, D zeu le-a ajutat la întregirea țării lor.

Tranziție. Dar în trecut copii, ce domn foarte drept și foarte credincios au avut Românii? (Ștefan cel Mare).

Lecția progresivă.

Introducerea: Câte războae a avut Ștefan? In câte a fost învingător? Ce făcea după fiecare victorie? La ce anș a murit? Unde a fost înmormântat? Cât norod a venit la înmormântare? Cum îl jelea?

Anunțarea: Deschideți cărțile de cetire la pag. 203!

Avem acolo o poezie „Inmormântarea lui Ştefan.

Concreţiunea: 1) Citesc elevii cei mai buni.
2) Se întueşte tabloul şi se comentează.
3) Cetirea logică: se explică vorbele necunoscute şi se tălmăcesc imaginile poetice şi diversele comparaţii (dangăt, convoi strălucit, hohot, etc).
4) *Actul memorizării.* Recit poezia rar şi expresiv odată, de 2 ori, de 3 ori, *global.*
5)Recită elevii cei mai buni cu ajutorul clasei. ori chiar al meu, de 2-3 ori. Apoi recită şi ceilalţi şcolari.

Abstracţiunea I) *Asocierea.* De ce era iubit în viaţă Ştefan cel Mare? Cum dovedea el dragostea de neam şi Ţară?
Cât popor a fost la înmormântarea lui Ştefan Vodă.
De pe unde venise lume? Cum plângea norodul moartea lui Ştefan? Dar în celelalte localităţi din Moldova ce se petrecea?
Aşa dar cât popor jelea moartea lui Ştefan?
II) *Generalizarea.* Moartea lui Ştefan a fost adânc jelită de întreaga Moldovă.

Incheere: 1) Se recită poezia estetic de către un şcolar.
2) Desemn din imaginaţie: cortegiul funebru.
3) Teme pentru acasă: vor învăţa poezia foarte bine toţi şcolarii.

Observaţiune: Preferăm metodul globol de memorare, fiindcă se uşurează învăţarea întregei poezii de către elevi acasă. Preferăm ca în unele cazuri numai să fie „ameţită" poezia, cum am spune în termeni populari, dar să fie complect comentată, explicată şi înţeleasă.

RECENZII

CARŢI

Conducerea de sine a clasei

de Radu Petre.

MOTTO : Cei mai mari educatori ai noş ri sunt faptele noastre zilnice.
Fr. W. Föerster

Imi propun să prezint onoratului cetitor cartea D-lui Radu Petre cu titulatura de mai sus, având în vedere următoarele: 1. Valoarea incontestabilă a cărţii, atât pentru părinţi, cât mai ales pentru învăţători 2. Greşita metodă, cea a verbalismului, întrebuinţată până astăzi în educaţia morală a tineretului şi cunoştinţa mea cu autorul. O cunoştinţă făcută într'o sala de clasă a şc. Normale din Bucureşti, unde subscrisul eram elev, iar dânsul profesor.

D-l Radu Petre mi-a fost profesor numai 2 ore, dar nu numai că nu l-am uitat, ci l-am urmărit cu interes şi tăcere. Astăzi însă nu pot să tac „Conducerea de sine a clasei" nu este o simplă carte cu foi albe şi litere negre, este o carte care te interesează dela primele rânduri, deoarece autorul printr'o argumentare logică şi un scris curgător expune cu o bogăţie de idei demnă de toată lauda, principiile noi de educaţie morală şi socială. In ce constă noutatea acestor îndrumări ? Noutatea acestor îndrumări constă în deprinderea copiilor de a se conduce singuri, precum şi în întipărirea răspunderii personale şi al iniţiativei.

Acestea sunt idei noi, menite să producă o revoluţiune în întreg sistemul nostru educativ, o revoluţiune de pe urma căreia omenirea va avea de câştigat. Autorul, un simpatic şi tânăr profesor de pedagogie, s'a inspirat din operele lui Fr. W. Föerster, care prin cărţile sale „Indrumarea vieţii", „Cartea vieţii" şi „Educaţia caracterului" propovăduieşte ridicarea societăţii umane printr'o deosebită grijă de educaţia morală a tineretului. In acest sens Föerster spune: „Caracterul se făureşte prin deprinderile mărunte şi simple ale vieţii de toate zilele".

Cartea D-lui Radu Petre cuprinde 4 capitale. In primul capital intitulat „Noua Filosofie a educaţiei" autorul critică învăţământul moral tradiţional care era prea abstract şi dogmatic. Iată ce spune autorul despre acest învăţământ al vorbelor, sfaturilor şi placardelor de pe săli: „Pentru a exercita o influenţă morală asupra elevilor in general, educatorii porneau de la abstracţiuni şi sfârşeau când şi când prin povestiri alcătuite ca să se poată scoate din ele cu orice chip o învăţătură morala. Invăţământul astfel predat era prea abstract, prea dogmatic, prea lipsit de convingerea celor cari îl primeau şi prea fără nici o legătură cu înfăptuirile practice, cu experienţele zilnice ale şcolarilor, cu aspiraţiunile lor interne către forţă, libertate şi independenţa caracterului".

Mai departe autorul ne arată că toate normele scoase de educatori şi chiar afişate pe pereţi sunt nule, deoarece sunt cuvinte neînţelese pentru majoritat a copiilor. Secretul educaţiei morale constă în „practicarea însăşi a acestor norme, pentru creiarea de deprinderi bune, care se stea la baza educaţiei şi prin trezirea mulţimei la conducerea de sine", spune autorul.

Cu alte cuvinte, educatorul va renunţa la metoda constrângerii, a dresajului şi a disciplinei de la exterior, introducând o altă metodă, care să lucreze dinăuntru în afară. In acest sens autorul spune: „Noua metodă voeşte să lucreze dinăuntru în afară. Ea face apel la consimţimântul elevului la puterea lui de a înţelege şi-l îndeamnă să-şi înfrâneze această voinţă inferioară, prin propria sa forţă. Se vede clar şi aci influenţa lui Föerster asupra autorului

Dealtfel Fr. W. Föerster a trasat drumul cel mai bun de urmat în educaţia morală. După acesta, problema educaţiei morale se poate deslega, daca se va ajunge la o aplanare a conflictului dintre cele două noţiuni, cea de *supunere şi cea de libertate.* Firea omenească fiind înclinată mai mult spre libertate, conflictul acesta se poate aplana dacă vom face o deosebire între *individualitate şi personalitate,* care sunt două noţiuni aparte. „Partea periferică spune Föerster, lumea sentimentelor şi a dorinţelor de tot felul, acea prin care omul ia contact cu mediul, aceea prin care

e legată viața sa animală și socială inferioară, această parte constitue *individualitatea omului*". Cealaltă parte, care poate să pună stăpânire pe simțuri, constitue *personalitatea*. Întrebarea este cui trebue să-i dăm libertate individualității, ori personalității? Răspunsul vine de la sine, se va da libertate personalității, iar individualitatea va fi constrânsă. Dar să lăsăm să vorbească Föerster. „Trebue ca individul să moară, dacă persoana trebue să reînvieze, sau dacă se găsesc aceste vorbe prea aspre trebue ca Individualitatea să fie redusă la o completă supunere, dacă personalitatea superioară trebue să ajungă la putere".

Într'un cuvânt Föerster introduce metoda intuitivă în știința neglijată a educației morale.

Pe D-l Radu Petre îl preocupă una dintre formele sistemului Foerstenian, adică conducerea de sine a clasei, ca de acolo să facă un pas la conducerea de sine a întregei școli și încă unul la conducerea de sine a țării prin oameni bine educați.

Prin conducerea de sine a clasei se înțelege organizarea unei clase în așa fel, încât elevii să se conducă singuri, după anumite legi făcute tot de ei. De ex. cl. III are un președinte, un tribunal și mai mulți inspectori de curățenie, de corectarea temelor etc. Această organizare este o copie în miniatură a societății actuale. Prin conducerea de sine, elevii se pregătesc temeinic pentru viața reală, iar nu pentru o lume fictivă de visuri.

In partea a doua a acestei lucrări autorul expune cu numeroase exemple cum a introdus acest sistem la o școală primară și care au fost roadele. D-sa se arată foarte satisfăcut de rezultatele dobândite prin întrebuințarea acestui sistem de educație. Copiii au devenit mai buni, mai sociabili, mai corecți și mai punctuali. Cea mai mare zi din viața D-sale a fost atunci, când toți elevii au venit la școală la ora 8 dimineața îmbrăcați curat și cu batiste, pe care de obiceiu copiii le uitau acasă. Prin acest sistem autorul a reușit să desbare pe copiii de o mulțime de apucături rele ca: minciuna, înjurătura, furtișagul etc.

Ca o dovadă ne citează o mulțime de raporte, adrese și scrisori de ale elevilor. Iată unul. „In ziua de dar nu importă data eu tăiam lemne. Și mereu dădeam cu toporul în lemn și deodată hait! mi-a scăpat toporul și mi-a căzut pe picior și eram gata, gata să-l înjur dar m'am stăpânit fiindcă eu eram de vină". R. O. cl. IV șc. p. 25 București.

In partea a treia a cărții, D-l Radu Petre ne înfățișează trei experimentări făcute cu elevii de la școalele de aplicație—București, Râmnicu Sărat și Pitești.

In concluziune, conducerea de sine a clasei, este ceiace spune și autorul o încercare de educație socială de mâna întâia. Copiii lucrează toți pentru binele comun, fiecare după aptitudinea sa și în măsura în care se pricepe.

Citind această carte, de la început, până la sfârșit, ești impresionat de înălțimea cugetărilor morale, la care se ridică autorul.

D l Radu Petre nu s'a mulțumit să ne schițeze în mod teoretic principiile acestui sistem de educație ci le-a însoțit de numeroase exemple din viața reală, bazate pe experiența sa personală; deaceea cartea merită să fie cetită și n'ar trebui să lipsească din biblioteca nici unui învățător, nici unui om ce se ocupă de educația poporului.

SPIRU VUTCARU

REVISTE

REVISTA DE FILOZOFIE, No. 1/1933, organ al societatei române de filozofie. Director: C. Rădulescu-Motru. Apare trimestrial. 60 lei.

E singurul organ special de filozofie, pe care îl are Țara noastră. Cuprinde un material foarte interesant.

„Pentru o concepție tragică a existenței", lucrare datorită d-lui D. Roșca. Se publică numai Cap. I Aici încearcă a răspunde la câte-va întrebări: Care e ținta ultimă către care tinde cunoașterea? Care e idealul suprem al cugetărei filozofice? Cari sunt procedeele ideologice? întrebuințate de filozofie și știință pentru a-și ajunge scopul?—E un studiu bazat pe întreaga istorie a filozofiei și științelor, ajungând la urmă la concluzia că „lumea nu are istorie".

In **„Problemele sociologiei** contemporane", d-l Eugeniu Speranța tratează foarte documentar, cu bogate și ultime date bibliografice numai 2 chestiuni din lucrarea d-sale: „Gândi-

rea socială" şi „obiectul sociologiei, realitatea socială". Foarte interesantă e concepţia despre societate, care nu mai e privită ca o sumă a indivizilor, ca având realităţi materiale bine precizate, ca monumente, instituţii, tehnică industrială şi comercială, cari sunt un fel de cristalizare a civilizaţiei.

In **„Sf. Augustin, un capitol de Filozofie creştină"**, d-l Ion Georgescu face o clară expune a filozofiei lui Sf. Augustin.

In **„Gustul pentru profesiune şi orientarea profesională"** d-l G. Bontilă arată cum nu se poate pune bază prea multă pe gustul, plăcerea şi chiar pe interesul copiilor pentru o anumită profesiune, fiindcă foarte adeseori ele vin în contradicţie cu aptitudinile ce posedă.

In **„Incercare asupra existenţei lui D-zeu"**, d-nii I. Decuseară şi P. Ionescu işi propun a relua problema filozofică a existenţei lui D-zeu, dintr'un punct de vedere nou. Autorii pornesc pela constatarea evidentă a câtorva concordanţe pe de o parte între fapte, pe de altă parte între ultimele date ale culturei contimporane. In special se insistă asupra uimitorului paralelism între formele dinamismului gândirei umane şi evoluţia vieţei.

Ceea ce ţinem mai ales a remarca este **largul spaţiu** acordat recenziilor de cărţi noi, care e o idee minunată. In timpurile actuale când nu mulţi mai pot cumpăra cărţile noi,— prin sistemul recenziilor cuprinzătoare oricine se poate pune la curent cu ce e nou în filosofie. Sunt recenzate nu mai puţin de 9 cărţi.

Cu titlu informativ mai spunem că se face o interesantă dare de seamă asupra celui de al X congres internaţional de psihologie, ţinut la Copenhaga în 1932; şi în sfârşit, socotim ca o idee fericit inspirpţă de a institui „buletinul bibliografic", cu scopul de a ţine cetitorii la curent cu tot ce apare mai de seamă în câmpul filozofiei.

PEDAGOGIA EXPERIMENTALĂ. No. 11/1933. Bacău.

In articolul de fond „Protecţia copilului d-l Gr. Tabacaru, profesor de pedagogie la Bacău, continuă incursia pedagogica despre viaţa copilului. In numărul de faţă se ocupă de funcţiile intelectuale ale copilului. Explicând că nu abstracţiile, ci joaca e cel mai bun mijloc de formare a personalităţei, lansează lozinca pedagogică „lăsaţi copiii să se joace". Copilul abia la 7 ani începe să raţionalizeze iar gândirea logică, raţională, abstractă începe la 11—12 ani, când centrii asociativi sunt în deajuns de desvoltaţi.

Se mai publică diversele experienţe, făcute de învăţători la şcolile primare la care funcţionează.

— — —

Idee pedagogică literară, socială. No 5-6 | 1933 Bucureşti. Din cuprinsul variat al revistei atragem atenţia asupra câtorva articole: „Gânduri, amintiri şi propuneri închinate profesorului pedagog Coco Dumitrescu-Iaşi". E un lucru frumos de a se alătura sufleteşte la iniţiativa d-lui profesor C. Rădulescu-Motru pentru imortalizarea personalităţii mari a lui Coco Dumitrescu. In Selecţia elevilor după aptitudini d-l Balmuş propune controlul individualităţii copiilor cari vor să intre în şcoala secundară.

In „Şcoala s telor noastre" d-l Virgiliu Bălan îşi exprimă pesimismul în ce priveşte promovarea culturei în şcoala primară la sat cu mijloacele de azi. De aceea d-sa propune o serie de mijloace noi, printre cari: a] cine nu are ultima clasă a şcoalei primare face ½ an în plus la armată, b] absolvenţii cursului primar să aibă o reducere de ½ an la serviciul militar c] la căsătorie, neştiutorii de carte să plătească o taxă în favoarea şcoalei din sat.

Apoi diverse informaţii.

— — —

Gazeta şcoalei. Anul XV No. 6-7 revista Asociaţiei învăţătorilor din jud. Dolj. apare în numărul său din lunie—lulie a. c cu un bogat material, privitor la problemele generale de învăţământ.

Tot în acest număr e publicată şi cuvântarea M. S. Regelui Carol II-lea, ţinută cu ocazia solemnităţii dela Universitatea din Cernăuţi.

Cuvânt moldovenesc. No. 26 anul VIII publică—între altele—interesantul articol al D-lui Prof. L. T. Boga „Şcoala sătească", în care autorul caută să scoată în relief că aşezământul ţării noastre se reazemă pe sat că temelia însăşi a neamului nostru românesc o alcătuesc sătenii. Pen-

tru a avea însă o țară și un neam puternic, se cere: o gospodărie sănătoasă, trup sănătos, suflet și minte sănătoasă.

Asociația „Astra Basarabiei" prin căminele culturale, conduse în mare parte de învățători, luptă pentru întărirea și ridicarea satului și a săteanului român.

Gorjanul, organ de cultură și informațiuni, în No. 23 din lunie a. c. reproduce din „Calendarul" prețiosul articol „Învățătorul și politica" al D-lui Prof. Radu Petre, din care desprindem câteva observațiuni foarte juste, cari merită să fie știute de toți învățătorii.

„Învățătorii cari fac politică militantă — de îndată ce sunt ai unui partid — încetează de a mai fi învățători adevărați. Fără îndoială că amestecul înv. în treburile țării a fost și poate încă fi de folos, însă, din nefericire, politica — sub multiplele ei forme — a îndepărtat pe prea mulți învățători dela preocupările pur scolare și acesta în dauna învățământului nostru național. Am admirație pentru învățătorii conștiincioși și plin de entuziasm pentru progresul educației copiilor și a sătenilor și detest pe acei cari își bat joc de școală și prin ea de progresul culturii noastre naționale".

———

Bibliografie.

Al. Roșca: Debilitatea mintală Cluj 1931.

A. Manoil: Psihotehnica: probleme și metode. București IROM. 1930.

P. Dimolescu: Constituție. Caracter. Temperament. București 1931.

A. Manoil: Viața sufletească și emotivitate. București 1933.

N. Mărgineanu: Psihologia învățarii Cluj 1931.

K. Nassri: Tests d'intelligence et rendement scolaire. Paris. Alcan 1931—1932.

H. Wallon: Principes de psychologie appliquée. Paris. Colin 1930.

No. 3 al revistei. „Școala Basarabeană" a fost scos puțin mai târziu, fiindcă am fost în așteptarea răspunsului pe care trebuia să ni-l dea Asociația învățătorilor din orașul Chișinău în chestia fuziunii și pe care-l publicăm în altă parte a revistei.

Cu apariția acestui de al treilea număr, avem deosebită plăcere de a saluta calaborarea prețioasă a D-lui Inginer N. Spătaru, poet și publicist, precum și a D-lui Th. Inculeț, fost magistrat și unul dintre bunii români ai Basarabiei.

Cursurile de vară dela Chișinău. In vara aceasta se vor ține cursuri de specializare pentru toate conducătoarele de grădini de copii din Basarabia, precum și cursuri de agricultură și viticultură pentru învățători. Cursiștii vor fi găzduiți în internate, unde li se vor face multe înlesniri de traiu.

Cursuri de vară pentru învățători.

Asociația generală a învățătorilor din România, în colaborare cu Ministerul Instr. publice (Direcția educației popolului) organizează în vara aceasta cursuri de specializare pentru învățători, în orașul Sibiu.

Vor conferenția D-nii profesori: Rădulescu Motru, I. Petrovici, S. Mehedinți, I. Simionescu, A. Ștefănescu Goangă, Vl. Ghidionescu, I. C. Petrescu, Lazăr, Ghibu, I. Gabrea și alții. Vor da concursul și D-nii ingineri silvici dela Casa Pădurilor, iar D-l Victor Ion Popa va face exerciții de teatru popular cu învățătorii și cu flăcăii unui sat.

Asociațiile județene sunt învitate a trimite delegați, cari să audieze aceste cursuri, plătind câte 2000 lei pentru fiecare bursier.

La aceste cursuri pot însă partica neoficial și alți colegi, plătind o taxă ee 1500 lei pentru întreținerea în internat. Cursiștii vor fi găzduiți în liceul „Gh Lazăr" și în școala normală de învățătoare. Ei trebuie să-și aducă așternutul pentru pat: pătură, cearșafuri, perne și rufăria necesară.

Cursurile vor dura dela 5 Iulie — 1 August.

———

In chestiunea restanțelor pe 1932. Serviciul învățământului școlar din Basarabia a cerut tuturor subrevizoratelor școlare să înainteze de urgență toate mandatele de plată pe Martie și Aprilie 1932, peutru a fi preschimbate, aceasta în vederea plăților ce se vor face din suma de 6 milioane și ceva, repartizată Ministe-

rului Instr. publice, din suma totală de 200 000.000 lei dată de Ministerul de Finante tuturor departamentelor.

Pentru salariile din 1931, achitarea arieratelor se va face pe cale de bonuri de impozite, purtătoare de o dobândă de 4%, prin casa de amortizare, care a şi luat fiinţa.

La achitarea salariilor pe Martie 1932, rugăm revizoratul şcolar să aibă în vedere mai întâiu pe învăţătorii din comunele cari n'au primit lefurile pe Octombrie 1931.

„Astra" Judeţului Lăpuşna

Îşi arată toată admiraţia pentru D-nii învăţători, care înţelegând semnul vremii activează în căminele „Astrei".

Ţara noastră nu se poate îndrepta decât prin munca ţăranilor şi munca lor nu poate spori decât prin îndemnul D-lor învăţători.

De altfel prin acest îndemn sporeşte şi prestigiul învăţătorului şi satul obişnuit să asculte îndemnuri, se disciplinează şi se învaţă să ajute şcoala şi biserica în activitatea lor.

Mulţumirea noastră este negrăită pentru acest folos real care se vede la sate şi rugăm pe D-nii învăţători ca să ia iniţiativa înfiinţării în fiecare sat a unui asemenea cămin care, în părţile acestea, îndeplineşte şi funcţiunea unei adevărate cetăţi româneşti.

Preşedintele Astrei jud. Lăpuşna
FARMACIST DIACONESCU

— —

Note şi informaţii

In anul şcolar ce urmează, nu se vor mai face numiri noi de învăţători în posturile vacante, ele urmând a fi desfiinţate. Necesităţile şcolare ale diverselor localităţi vor fi împlinite prin detaşări de posturi din localităţile cu prea multe posturi [!?]

— —

Pentru învăţătorii rămaşi fără posturi

După congresul dela Cluj, s'a ţinut nu demult şi la Iaşi un alt congres al învăţătorilor rămaşi fără posturi. După ce s'a descris situaţia jalnică a multora dintre ei, unii ajungând chiar chelneri pela restaurante, s'au făcut guvernului următoarele propuneri:

1. Scoaterea preoţilor din învăţământ, pentru ca posturile ocupate de ei să fie date învăţătorilor cu diplomă, cari în prezent mor de foame.

2. Aplicarea unui timbru cultural pe alcool, din venitul căruia s'ar înfiinţa posturi pentru învăţători.

3. Pensionarea după 30 ani de serviciu a tuturor membrilor corpului didactic.

Dealtfel acesta din urmă este şi un vechiu deziderat exprimat de corpul didactic primar din întreaga ţară, în congresele generale ţinute după războiu.

O rectificare.

In numarul trecut s'a tipărit greşit titlul articolului d-lui profesor N. Dragomir. Adevăratul titlu este: „Un **non** sens în metodica caligrafiei", iar la rândul IV dela urma articolului trebue de adăugat după expresia „o combinaţie de caligrafie", următoarele: „şi dictando, dar nu e nici caligrafie..."

Un apel ministerial.

D-l Gusti, Ministrul Instr. publice si al Cultelor, în urma vizitelor făcute nu demult şcoalelor primare din Banat, a trimis tuturor revizoratelor şcolare şi preşedinţilor Asociaţiilor învăţătoreşti urmatoarele :

„In vizitele pe cari le-am făcut în Banat am fost plăcut impresionat de atenţia care se dă aci în şcoală cântului şi în special muzicii bisericeşti. In fiecare Duminică şi sărbătoare şcolarii sunt la biserica satului constituiţi în cor, pe două sau trei voci, iar învăţătorii în strană dau răspunsurile pe cari nu le poate da corul.

Influenţa, pe care această activitate, pentru frumos şi credinţă, o are asupra satului, este foarte mare. Prin ea învăţătorul desăvârşeşte educaţia elevilor săi, contribuind totodată alături de preoţi la educaţia moral-religioasă şi artistică a adulţilor.

Pilda merită să fie imitată. Deaceea cerem organelor noastre de control (în special subrevizorilor de judeţ) să organizeze prin cercurile culturale, iar în vara aceasta la cursurile de vară,

coruri laice şi bisericeşti, care să deprindă pe D-nii învăţători cu cântările de care au nevoie. Acelaş apel îl facem şi către D-nii preşedinţi ai Asociaţiilor învăţătoreşti şi către D-nii directori de şcoli normale.

Sperăm, pe această cale, să reînviem o tradiţie frumoasă şi să contribuim totodată cu ceva la închegarea sufletească a neamului, într'o vreme când atâtea forţe distructive încearcă să-l destrame".

Refuzul unui post de onoare.

Tineretul învăţătoresc din Bucovina adunându-se în congres la Cernăuţi, în lipsă, l-a proclamat ca preşedinte al Asociaţiei noui înjghebate pe D-l Epifanie Radinciuc.

D-sa aflând despre aceasta, a răspuns printr'o scrisoare — care a fost publicată şi în ziarul „Curentul" — în care mulţumeşte tineretului pentru cinstea ce i o face, însă declară că nu poate primi postul ce i se încredinţează.

„Motivul pentru care nu pot primi — spune D-sa — e faptul că n'am privit niciodată cu ochi buni desbinările ce se încearcă în Asociaţia învăţătorilor din întreaga ţară şi cu atât mai puţin aşi putea lua partea activă la aşa ceva.

Vremurile vitrege în cari trăim, ne dictează să fim cât mai solidari, fără deosebire de vârstă; interesele fiind aceleaşi. Cu astfel de dezbinări, tineri colegi — adaogă D-l Rodinciuc — fiţi siguri că nu vom ajunge a ne afirma, noi învăţătorimea, niciodată. Cât despre doleanţele noastre vor rămâne vecinic strigăte răsleţe, cărora nu li se vor da nici o atenţie".

Secţiunile judeţene din Basarabia au fost ferite până acum de asemenea desbinări şi credem că şi în viitor deplina armonie şi solidaritate va domni întotdeauna între toţi membrii Asociaţiei, îndiferent de vârstă, credinţă sau naţionalitate.

C.

Sfârşitul de an al şcoalelor primare din Chişinău

In parcul „Carol" a avut loc în ziua de 29 Iunie serbarea şcolară de sfârşit de an. Au participat autorităţile şcolare şi administrative, în frunte cu D-nii: Mateevici, Inspector Şef, D-l Inspector general P. Cumpănici, D-l Revizor Iacob, D-l Primar Bogos şi D-l Berliba preşedintele comit. şcolar comunal.

Producţia şcolară a fost destul de, bogată în cântece, recitări şi dansuri naţionale, executate de elevi.

La sfârşitul serbării a vorbit D-l Inspector Şef Mateevici, care a adus mulţumiri corpului didactic pentru munca depusă în şcoala, pentru promovarea învăţământului naţional.

S'au distribuit apoi premii elevilor meritoşi.

Nu se poate să ceteşti un ceas o carte frumoasă şi bună, fără să fi mai fericit şi mai bun.

Iohn Lubbok

Buletinul Asociaţiei înv. jud. Lăpuşna.

In ziua de 15 Iunie a. c. s'a ţinut în localul şcoalei primare No. 14 de băieţi, din Chişinău, adunarea generală extra-ordinară a învăţ. din municipiul Chişinău, care avea să se pronunţe în privinţa condiţiunilor puse de Asociaţia judeţeană relativ la fuziune. Ca rezultat al discuţiilor urmate, Comitetul Asociaţiei înv. din jud. Lăpuşna a primit la 28 Iunie adresa cu No. 17/1933, prin care i se aduce la cunoştinţă că — *discutându-se propunerile făcute de Asociaţia Judeţeană în legătură cu contopirea celor două Asociaţii, s'a hotărît să se ţină o adunare generală comună a membrilor corpului didactic primar din judeţ şi oraş, pentru a se stabili împreună modalitatea contopirii Asociaţiilor.*

Comitetul Asociaţiei Judeţene, întrunit în sesiune extraordinară în ziua de 30 Iunie, luând în discuţie răspunsul dat, cu unanimitatea de voturi a hotărît următoarele:

„Intrucât din adresa asociaţiei oraşului nu se constată că s'au acceptat condiţiunile puse de adunarea generală a învăţătorilor din judeţul Lăpuşna, ţinută în ziua 23 Aprilie 1933 şi nici nu s'au făcut contra propuneri, o adunare generală comună nu-şi poate avea locul".

D-nii învăţători, cari au nevoie de băi de nămol şi cari doresc a se folosi de sanatoriul Asociaţiei dela Sergheevca, să adreseze de urgenţă cererile Comitetului, pentru a fi rezolvate. Plata e de 10 lei pe zi, iar preferinţa o au acei ce au plătit cei 500 lei pentru cumpărarea lui.

In şedinţa Comitetului dela 30 Iunie s'a hotărît ca avansuri în contul salarului să nu se mai dea decât pentru cazuri de forţă majoră, bine dovedite. In vederea vacanţei de vară, aceste avansuri sunt suspendate între 10 Iulie—15 August.

† Vera Rozmainschi

In ziua pe 19 Maiu a. c., după o lungă şi grea suferinţă s'a stins din viaţă buna şi blânda noastră colegă Vera Rozmainschi, fosta învăţătoare în com. Străşeni.

Ea moare în floarea vârstei, abia de 39 ani, răpusă de tuberculoză, boală ce face multe ravagii printre cei ce-şi îndeplinesc conştincios datoria şi cari mai au şi nenorocul de a funcţiona la clase supra-populate, sau în localuri neigienice, lipsite de aer.

Vera Rozmainschi s'a născut la 1 Februarie 1894, în com. Durleşti, din jud. Lăpuşna. Cursurile le-a făcut la Chişinău, iar titlul de învăţătoare l-a obţinut în urma unui examen special. A funcţionat 18 ani, dintre care 3 ani la Hânceşti şi 15 în com. Slrăşeni, de unde şi-a luat ultimul rămas bun.

Era o învăţătoare tăcută, însă foarte vrednică. Slăbuţă la trup, dar mare la suflet. Iubea şcoala şi pe copii mult mai mult decât pe sine însăşi. Deşi bolnavă în anii din urmă, ea totuşi lucra în şcoală nu se îndura par'că să se despartă de micii copilaşi, pe care i-a educat şi instruit.

Asociaţia „Casa de ajutor reciproc", din care decedata făcea parte, îi aduce prinos de recunoştinţă pentru munca conştiincioasă depusă pe ogorul culturii naţionale şi roagă pe bunul D-zeu:

„Să-i fie ţărâna uşoară!"

Autorii de lucrări pedagogice ce doresc a li se face recenzii pot trimite câte-un volum redacției. Toate cărțile astfel procurate vor fi proprietatea bibliotecii viitorului cămin învățătoresc

---

Colaboratorii sunt obligați a scrie citeț pe o singură pagină și articole cât mai scurte. Altfel, sau nu vor fi publicate, sau vor trebui scurtate de redacție, ceeace va nemulțumi ambele părți.

Poșta Redacției și administrației

Din cauza abundenței de material n'am putut publica toate articolele trimise de colegii din județ.

Pe viitor rugăm colaboratorii să trimită articole, recenzii, etc. scrise citeț și cât se poate de scurt.

Colegii cari din diferite cauze n'au primit numărul 1 și 2 al revistei sunt rugați să ne comunice, spre a li se trimite.

D-nii învățători, cari au primit și nu ne-au restituit primele numere ale revistei, se consideră abonați. Abonamentul se va reține în rate prin statele de salar.

Numărul 4 al rev. „Școala basarabeană" va apare în luna Septembrie.

— ABONAMENTUL —

100 lei anual
Pentru învățători 80 lei.
Prețul unui număr 10 lei